

SVOBODNA SLOVENIJA

“ESLOVENIA LIBRE”

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 352611

Redacción y Administración:
Calle Víctor Martínez 50 (Suc. 6)
Buenos Aires, Argentina

Año (Leto) IX (4)

BUENOS AIRES, 20. DECEMBRA (DICIEMBRE) 1951

No. (Štev.) 50.

CORREO
ARGENTINO
(Procedencia)

FRANQUEO A PAGAR

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Víctor Martínez 50 - Buenos Aires

Sedmi Božič

Sedmič bomo praznovali božične praznike v tujini. Saj so povsod lepi: na jugu v poletni vročini in tropski vlagi in na severu, v hladu in snegu. Povsod bomo šli k polnočnici, povsod postavljali jaslice in peli: Sveta noč, blažena noč, povsod bo pogrjnena miza nudila domačim in gostom božičnih dobrot, pa bomo vendar vsi rekli: doma je bilo lepše.

..Doma! To je tista skrivnostna beseda, ki nam bo priklicala te dni žalost v srca. Doma, kjer živita oče in mati, kjer nas čaka žena in otroci, kjer je toliko znancev, ki bi jim radi privoščili toplo besedo. Doma, kjer čaka hiša in grunt svojega gospodarja. Doma, kjer tišino domače vasi ne zamenjamo za nobeno velemesto in kjer se vam domača cerkev zdi lepša kakor vse katedrale sveta. Doma, kjer ima vsaka gora, vsako drevo, vsaka stezica, vsaka ozara shranjenih toliko spominov na dni, ki so bili, kljub skromnosti in morda pomanjkanju, tako lepi.

Ti spomini na dom v naših dušah ne bodo nikdar zamrli. Morda nam v trdi borbi za življenje malo zbledi, a se obnove vselej, kadar zaslišimo božične zvonove in pesmi.

Ponekod so božičnim praznikom rekli kar družinski prazniki. Družina, čije odrasli člani so že odšli izpod rojstne strehe, se je za praznike zopet zbrala. Vsakdo je čutil nujno, da v teh dneh obudi v sebi spomine, ki ga vežejo na mlada leta in da se navžije toplote ob materinem srcu.

Posvetimo mi božične praznike svojim družinam. Če je cela družina v novem svetu, dajmo ji v teh dneh vsaj nekaj tega, kar smo mi imeli doma. Ohranimo v družini stare in lepe božične navade. Govorimo o tem zlasti mladini, ki tako hitro dorašča v velemestnem trušču in ki je odšla od doma prej, predno so se ji vtisnili v srce neizbrisni spomini na dom. Če je naša družina po krivdi zločincev raztrgana, vzdržujmo družinske vezi z vso ljubeznijo. Upamo si trditi, da ne bo med nami nikogar, ki se v teh dneh ne bi spomnil svojih v domovini s spoštljivo mislijo, pisnom in darilom, kar vse bo onim, ki toliko trpe v veliko tolažbo, češ, naši dragi, ki žive v svobodi, nas niso pozabili. Skušajmo zlasti te dni obnoviti v svojih srcih pravi krščanski pojem družine, čigar vzor mora biti sveta begunska družina nazareška. Mi, ki živimo v velikem, skoro paganskem svetu, smo v nevarnosti, da se navzamemo pokvarjenih, materijalističnih pojmov o tem, kar mora biti krščanska družina. Povsod vidimo toliko družinskih razvalin, povsod slišimo toliko plehkih slavošpevov družinam na čast, istočasno, ko človeška družba, ki se je oddaljila od Boga, dela in dopušča največje zločine, ki izpodkopujejo korenine zdravemu družinskemu življenju.

Družinski prazniki naj bodo tudi prazniki naše narodne družine. Narod je družina v velikem. Naše dolžnosti napram narodu so podobne onim, ki jih imamo napram družini. V družini lahko žive člani vseh starosti: od otroka do deda, različnih stopenj izobrazbe, različnih temperamentov in različnih gledanj na dnevna vprašanja, pa se vendar lahko razumejo. Treba je le ljubezni, ki dobro hoče in odpušča napake, pa je sreča in mir v družini. Isto pravilo velja tudi za narodno družino. Če hočemo iskati na bližnjem to, kar nam ne ugaja, bomo vedno našli dovolj razlogov, da se skregamo z vsemi. Če pa v pravem krščanskem tovarištvu iščemo to, kar je na slehernem izmed naših rojakov dobrega,

B. M. Kramolc, Kanada

Božična krajina

Orig. lin. 1951

Srečne in blagoslovljene božične praznike želi vsem svojim sotrudnikom, naročnikom, podpornim članom ter oglaševalcem, vsem Slovincem v Argentini, doma in po vseh kontinentih

SVOBODNA SLOVENIJA

Vesele in blagoslovljene božične praznike, srečo, zdravje, blagoslov in obilje božjega varstva v novem letu 1952 želi vsem svojim članicam in članom in vsem Slovincem v Argentini

DRUŠTVO SLOVENCEV

KORAK NAPREJ

Konferenca med Anglijo in Francijo v Parizu se je zaključila s pomembnim uspehom za tiste, ki upajo, da se bo Evropa rešila s tem, da se bo povezala v unijo. Predsednik angleške vlade Churchill in zunanji minister Eden sta bila dva dni v Parizu, ob zaključku razgovorov pa je Churchill obiskal še generala Eisenhowerja v njegovem generalnem štabu pri Parizu. Razgovor med ameriškim generalom in Churchillom je trajal zelo dolgo — tri ure sta se razgovarjala moža, ki sta dejansko največ storila za uspešni zaključek druge svetovne vojne.

ANGLIJA NE BO STALA OB STRANI

Uradno poročilo, ki je bilo objavljeno po razgovorih v Parizu, povdarja predvsem to misel, da Anglija v nobenem primeru ne bo več stala ob strani. To sicer ne pomeni, da bo Anglija pristopila k evropski uniji, pač pa pomeni, da bo z njo sodelovala in jo podpirala. Izrečno je bilo rečeno, da bo Anglija podpirala evropsko zvezo in to vojaško in gospodarsko — v političnem oziru pa bodo še naprej odredjale angleško stališče njene zveze z ostalimi državami imperija.

V obeh primerih — v gospodarskem in političnem — pomenijo pariški skle-

bomo lahko prijatelji z vsemi in ne bomo nikdar mi tisti, ki bomo vrgli kamen na brata, ki ima napako.

Za nas v tujini velja to še bolj kot za one v domovini. Ne rahljajmo narodnih družinskih vezi. Bodimo si bratje med seboj, ki se radi imajo in si medsebojno pomagajo. Veliko napako naredimo, če se kdo po naši krivdi oddalji iz narodne družine: ker smo znali strogo nadzirati bližnjega, ne pa iskati vzrokov, zakaj je omahoval, ker smo znali brezsrčno izločevati iz našega občestva, ne pa odpuščati in pridobivati, ker smo se postavili v vlogo privilegirancev in smo s prezirom zrlji na one, ki so ostali izven naše kaste.

Preglejmo v tihoti svete noči naše obnašanje napram sorojakom: tisti, ki smo se morda oddaljili od ideala narodne družine in tisti, ki smo zašle prehitro in zato krivično obsojali in zavrgli. Kako malo je treba storiti, da se take razlike poravnajo, če je v nas kaj ljubezni, in kako ogromne so zapreke, če ljubezni ni.

Družina in narod: ti dve misli naj nam bosta vodnici, ki jima bomo posvetili letošnje praznike. Pa bodo potem res srečni in veseli.

pi velik korak naprej. Evropska unija se snuje predvsem na gospodarskih dogovorih, glavni temelj za vse nadaljnje delo pa je Schumanov načrt o skupnem razpolaganju premoga in jekla. Anglija je trdno stala na stališču, da je nemogoče, da bi angleška vlada sprejela sklep, da bo njeno industrijo jekla in premoga nadzirala kak mednarodni odbor. Toda med tem se je na evropskem kontinentu Schumanov načrt že začel uveljavljati. Prva je bila Nizozemska, ki je ratificirala načrt in dogovor. Prejšnji teden je francoski parlament z izredno veliko večino ratificiral dogovor. Sedaj napovedujejo ratifikacijo Belgije, Italije in Luksemburga — ostala bo še zahodna Nemčija, ki bo poleg Francije glavna nosilka vsega dogovora. Nemški kancler se sicer bori z veliko opozicijo socialistov, toda v prvem branju je bil v zahodnem nemškem parlamentu dogovor že odobren.

Angleška vlada je načrt dosedaj dosledno odklanjala. Toda v obeh industrijah je Anglija deficitna in bo nadaljnja produkcija premoga in jekla v Angliji odvisna od ameriške pomoči, ki ne bo majhna.

GLAVNA NALOGA: DVIG EVROPSKE PRODUKCIJE

Vzporedno s konferencami v Parizu pa so bile konference med glavnimi gospodarskimi zastopniki Francije, Anglije in USA. Harriman, Monnet in sir Plowden pripravljajo gospodarsko izvedbo oboroževalnega načrta, ki ga je za države Atlantske obrambne zveze pripravil general Eisenhower. Sedaj so vsi trije končali prvi del in ugotovili, da more Eisenhower svoje oboroževalne načrte izvesti le, ako se dvigne evropska produkcija. Skupno z nemško industrijo mora biti produkcija evropske industrije zvišana za 14%, da bo zahodna Evropa mogla do začetka 1954 imeti toliko orožja, kakor to terjajo skupni obrambni načrti.

Za evropsko industrijo pomeni to velik dvig. V šestih letih po vojni je produkcija v Evropi v nekaterih industrijah že dosegla stopnjo, ki je za 40% višja od one v letu 1938. Sedaj se terja še 14% več, kar ni malo, če se vpošteva, da se je vsa ameriška produkcija vključ v svoji sijajni opremi in organizaciji mogla dvigniti v tem letu po izbruhu vojne na Koreji samo za 10%.

Ameriški kongres je za to povečano evropsko oboroževalno industrijo določil 15 milijard dolarjev podpore.

V Angliji so sicer vedno trdili, da bo velik del teh dolarjev ostal v Združenih državah, ker bo ameriška industrija dovažala glavni del orožja v Evropo; Evropa nima surovin, ker je vse svetovni trg pod nadzorstvom ameriških financ. Toda sedaj so sklenili predlagati stro-

Comenzó en el Mes Ultimo un Vasto Plan de Obras Camineras

Informó la Administración General de Vialidad que suman 205.000.000 de pesos las obras que inició, contrató y proyectó en el mes de noviembre último.

Señala la noticia que el valor de los caminos que han empezado a construirse en el transcurso de ese mes asciende a 42.500.000 pesos e incluyen algunos trabajos de alto costo, como el ensanche de la ruta a Mar del Plata, entre Etcheverry y Samborombón, con un costo de casi 8.000.000, y el tramo Corrientes - Ramada Paso, de la ruta 12, que supera los 13.000.000.

En igual período se contrataron trabajos por valor de 92.000.000 de pesos, de los cuales 20.000.000 corresponden a la pavimentación y puentes sobre las vías del Ferrocarril Central Nacional General Roca, en el segundo tramo del Acceso Sudeste a la capital federal: 17.000.000 a la primera sección del tramo Atucha - San Pedro, en Buenos Aires, y 16.000.000 al de La Rinconada - Ojo de Agua, en San Juan.

Los proyectos aprobados representan un gasto de 66.000.000 de pesos y abarcan trabajos de suma importancia, como la segunda sección y parte de la primera, del acceso a la ciudad de Mendoza, así como también los tramos Raíces - Villaguay y Viale - Arroyo Moreira, de la ruta 18, en Entre Ríos, cada uno de los cuales ha sido presupuesto en 15.000.000 de pesos, aproximadamente.

Obsežen načrt za zgraditev novega cestnega omrežja

Glavna cestna uprava je objavila, da je v mesecu novembru pričela, odobrila in izdelala načrtov za ceste v višini 205 milijonov pesov.

Vrednost cestnega omrežja, ki so ga pričeli graditi v tem mesecu, znaša 42,5 milijona pesov, vključno veliko cesto v Mar del Plato na področju med Etcheverry in Samborombon, ki stane skoro 8 milijonov pesov ter cesto med Corrientes in Ramada Paso za nad 13 milijonov pesov.

V istem času je uprava podpisala pogodbe za dela na cestah v višini 92 milijonov pesov, od katerih je določenih 20 milijonov za tlakovanje in most vzdolž železnice FCNGR, 17 milijonov za področje Atucha - San Pedro v Buenos Airesu in 16 milijonov za področje La Rinconada - Ojo de Agua v San Juanu.

Odobreni načrti predstavljajo višino 66 milijonov Pesov ter so z njimi sklenili pokriti stroške za dela na področju okoli Mendoze, Raices - Villaguay ter Viale - Arroyo Moreira na cesti 18 v Entre Ríos, od katerih vsako znaša približno 15 milijonov pesov.

EISENHOWER GRAJA NERAZUMEVANJE ZAHODA ZA NUJNOST OBOROŽITVE

Eisenhower je pred zastopniki atl. pakta imel oster govor, v katerem je zlasti poudaril nerazumevanje tistih narodov, ki svojih izdatkov za močno oborožitev nočejo povečati, češ da bi s tem preveč trpelo njih civilno gospodarstvo. "Oborožene sile združene Evrope", je dejal Eisenhower, "morajo Evropejcem odstraniti strah pred bodočnostjo, kajti samo zaradi teh sil bo mogla Evropa nekega dne doseči ponovno svojo visoko stopnjo, ne da bi pri tem morala doprinesiti še večje vojaške žrtve."

Nadaljevanje razgovorov za premirje na Koreji

Mirovni razgovori v Pan Nun Jonu na Koreji so se spet premaknili z mrtve točke, ko so komunisti pristali na razpravo o izmenjavi vojnih ujetnikov.

kovnjaki, da naj se doseže porast evropske produkcije za 14% in rečeno je, da naj se Evropa sama pobriga, kako bo sodelovala pri nabavljanju surovin. Tako bi odpadel občutek, da razpolagajo samo Združene države s surovinami — toda pri delitvi vsega bo Evropa vpoštevana le kot celota in ta celota bo v ameriških očeh tem več podpore deležna, čim bolj se bo razvijala v smeri evropske unije.

Tako se sedaj napoveduje iz Londona, da je Churchill Eisenhowerju v Parizu obljubil zlasti sodelovanje angleške vojske pri snovanju evropske oborožene sile. Angleška oborožena sila bo sledila istim organizacijskim predpisom in njena oprema bo enaka, kakor oprema evropske kontinentalne sile, vključena pa bo v evropsko oboroženo silo le kot članica atlantske zveze.

Prvi komentarji o pariških sklepih izzvenevajo v tem smislu, da so angleški konservativci vendarle sklenili, da naj Anglija prevzame v Evropi večje obveze, kakor pa so jih obljubljali laboristi. Sicer je to šele začetek angleškega popuščanja, vendar računajo, da bo to angleško sodelovanje še večje po bližnjih razgovorih med Churchillom in Trumanom v Washingtonu sredi januarja in po atlantski konferenci, ki bo februarja v Lizboni.

Podpirajte SVOBODNO SLOVENIJO
Prispevajte v tiskovni sklad

Sicer so komunisti postavili za Amerikance delno nesprijemljive pogoje, pa so Amerikanci do skrajnosti popustili, tako da je prišlo v terek do izmenjave seznamov vojnih ujetnikov na obeh straneh. Amerikanci so objavili, da jih imajo nekaj nad 135.000, komunisti pa javno niso izdali številke. Na drugi strani pa so Amerikanci sporočili komunistom, da bodo odslej naprej njihova letala napadla vsak vojaški konvoj, ki se bo pomikal v smeri od mandžurske meje proti jugu, ker so komunisti doslej izkoristili proti vsem dogovorom delno premirje za pojačevanje položajev in dovažanje novih oddelkov na bojišče.

EISENHOWER ZA USTVARITEV FEDERACIJE ZAHODNIH EVROPSKIH NARODOV

Eisenhower je pred zastopniki kmetov iz devetih evr. držav dejal, da tako dolgo ne more biti zagotovljen mir, dokler se ne ustvari federacija zahodno evropskih narodov, kajti politično združenje Evrope iz toliko različnih narodov, ki se danes med seboj borijo za lastne interese, bo ustvarilo trden gospodarski blok, ki je najboljša podlaga za nadaljnje delo tako v kmetijstvu kakor v industriji. Zato Eisenhower najtopleje priporoča Schumanov načrt, označujoč ga kot velik korak na poti h gospodarski združitvi Evrope.

Našim naročnikom in prijateljem

Vsem nam je znano, da je nastopilo veliko pomanjkanje časopisnega papirja in da so se cene časopisnega izredno zvišale. Uprava "Svobodne Slovenije" in vsi njeni sodelavci so pripravljani doprinesiti vse žrtve, da bi bil naš list čim cenejši. Zato je za sedaj določila naročnino za leto 1952 takole: Pri enkratnem vplačilu 60 Pesov za celo leto, pri polletnem plačevanju 34 Pesov za pol leta, 18 Pesov za četrt leta za četrtletno plačevanje.

Ta naročnina bo mogla ostati le, če bodo vsi naročniki takoj poravnali zaostalo naročnino, čim prej plačali naročnino za leto 1952 in če ne bo bistvenih podražitev papirja in ostalih stroškov med letom.

Z združenimi močmi ohranimo in vzdržujemo naš list!

SLOVENSKA ZRELOST

Ob sedmi obletnici smrti
dr. Janka Kralja

Dne 27. decembra 1944 je umrl v Rimu voditelj gorških Slovencev dr. Janko Kralj.

Dr. Janko Kralj spada ne samo med največje, najbolj požrtvovalne, vztrajne in nesebične slovenske javne delavce, ampak tudi med najbolj izobražene in svetovno razgledane Slovence. Poznal je svetovno in slovensko zgodovino do potankosti, poznal vse mogoče idejne in politične struje, poznal sile, ki za kulisami vodijo usodo narodov. Študiral je zlasti probleme in psihologijo malih narodov.

V decembru 1943 — torej leto dni pred svojo smrtjo — je v manjši slovenski družbi v Rimu dejal: "Vesel in ponosen sem, da sem Slovenec. Tako zrelih narodov je malo. Celó to lahko rečem, da ne poznam naroda, ki bi v tako revnih okoliščinah in pri tako majhnem številu in pri tako nevarnih sosedih toliko napredoval in se tako dvignil, kot se je slovenski narod. Da, Irci so občudovanja vredni, in tudi Švicarji in še drugi. Toda sodim, da nas Slovencev ni treba biti sram in da nismo nič manjši od teh."

"Vidite", je dejal dr. Janko Kralj ob drugi priliki na sprehodu po rimski ulici, "prava slovenska zavest, ki ji je bilo katolištvo osnova, je povzročila, da so Slovenci odklonili protestantizem, ki je bil prednja straža prodirajočega nemštva proti Jadranskemu morju. Pa se nam je protestantizem ponujal v najbolj zapeljivi obliki — v obliki prve slovenske knjige. Kljub temu ni premotil Slovencev in ni jih potegnil za seboj. Drugi veliki katoliški narodi s staro kulturo so mu podlegli. Če bi mu bili Slovenci tedaj podlegli, bi jih danes ne bilo več na svetu. Germanstvo bi pritisknilo do Jadrana in nas pohodilo."

"Slovenska zrelost se je pokazala ob neštetihih prilikah", je nadaljeval dr. Janko Kralj. "Sicer nismo bili Slovenci nikoli bombastični. Nismo narod govornikov, ne gesel, ne fraz. Ne omenjamo ne prestanto programov in jih tudi ob vsaki priliki ne poudarjamo. Kadar pa je potrebno, tedaj povemo svojo besedo in tudi udarimo".

"Slovenska zrelost je pravilno presodila razmere med prvo svetovno vojno in je pomagala, da smo se dobro pripravili na dogodke v letu 1918. Nekateri sicer pravijo, da na tiste dogodke nismo bili pripravljene. Toda to so le politične krilatice, ki ne morejo zasenčiti dela velikanov kot so bili dr. Janez Evangelist Krek, škof dr. Bonaventura Jeglič in dr. Anton Korčec".

"Slovensko zrelost ste pokazali tudi vi Slovenci, ki ste imeli to srečo, da ste živeli v Jugoslaviji. Mlada država je imela brez številne težav. Na površje so prišli mnogi nepošteni politiki. Marsikaj se je napravilo proti slovenskim koristim. Slovenske politične predstavnike so zaprli, slovensko ime prepovedali. Kljub temu — in to po zaslugi velike politične zrelosti — ni slovenski narod storil nobene preneženega in nespametnega koraka, kot so ga napravili drugi."

"Tudi naši primorski Slovenci, ki jih je nesrečna rapalska pogodba prisodila Italiji, kjer smo doživeli toliko trpljenja in gorja, so se izkazali kot narod junakov in značajev. Ne strelji, ne zapori in konfinacije, ne prepoved slovenske besede, nas niso omajali."

Naj ob tej priliki ponovim izjavo dr. Janka Kralja, kako smo bili Slovenci pripravljene na komunistično revolucijo.

Glede tega je dr. Janko Kralj v decembru 1943 piscu teh vrstic v svoji sobici v Rimu dejal sledeče: "Slovenci so bili na komunistično revolucijo pripravljene tako kot nihče na svetu. To so mi nešteto krat priznali v Vatikanu in tako so mi rekle visoke in razgledane osebe raznih narodnosti. Slovenci smo bili prvi, ki smo v široke ljudske množice zanesli študij socialnega vprašanja. Tudi marksizem in komunizem smo že pred desetimi leti bolje poznali kot ga

IZ TEDNA V TEDEN

Iz svobodnega sveta

USA: Zaradi velikanskih denarnih poverb, ki so se v USA dogajale zadnja leta in ki so prišle nedavno v javnost, ko so davčni uradi sklepali visoke denarne kupčije s težkimi davkoplačevalci (industrija), je moral Truman javno objaviti vsesplošno preiskavo po vseh ameriških državah. Določil je za vodenje preiskave znanega strogega ameriškega federalnega sodnika Thomasa Murphya, ki bo v kratkem pričel s preiskavo. Zaradi finančnih škandalov so vse druge svetovne novice v ameriški javnosti stopile v ozadje.

Truman je objavil, da bo kljub organizirani opoziciji protestantskih ločin v USA poslal kot ameriškega veleposlanika v Vatikan generala Clarka.

Z novim letom napovedujejo v USA splošno stavko v jekleni industriji, ker lastniki nočejo zvišati plač delavcem in strokovnjakom. Cene jeklenim izdelkom pa je vlada dovolila zvišati.

Po poročilu United States News and World Report je Eisenhower sprejel predsedniško kandidaturu na republikanski listi in odbil ponujeno predsedniško mesto s strani demokratov. Objava Eisenhowerjeve republikanske kandidature da bo proglašena 15. marca 1952.

MacArthur je ostro napadel Eisenhowerja, da je tudi on kriv sedanjo položaja svobodnega sveta napram komunistični nevarnosti. Očita mu popuščanje napram ZSSR in satelitom, ko mu je bilo jasno, da s tem lahko povzroči katastrofo zapadne civilizacije. Prav tako je MacArthur izjavil, da v USA pada moralna višina naroda in da se vodilnih osebnosti oprijemlje bolezen politične neodgovornosti pred lastnim narodom in pred vsem svetom.

V USA bodo počelvorili izdelovanje atomskih eksplozivov ter so v ta namen odobrili nad 2 milijardi dolarjev.

Dr. Filip Dominikovič

V četrtek, 13. decembra t. l. so se iztekli dnevi dr. Filipu Dominikoviču, ki je bil pred nastopom komunistične diktature doma odpravnik poslov jugoslov. poslaništva v Bs. Airesu.

Pok. je bil rojen v Metkoviću. Gimnazijo je študiral v Splitu, nato kot pravnik na Dunaju in je tam l. 1917 tudi diplomiral. Ob začetku druge svetovne vojne je prišel v Bs. Aires ter je po odhodu ted. poslanika dr. Zidoriga Cankarja prevzel odpravnitvo poslov poslaništva.

Ko je v Jugoslaviji zavladal komunizem se je pok. dr. Dominikovič izkazal celega moža. S komunizmom ni sodeloval, tako je bilo njegovo trdno stališče in je tako tudi storil. Podal je ostavko na svoje mesto in si poiskal privatno službo. Živel je skromno. V domovini je imel nekoč družino, a se je tudi ta razbila. Sinove so mu poklali komunisti, mati mu je nedavno umrla.

Poleg doslednosti v politiki je rajnega odlikovala tudi govorniška zmožnost in pisateljska spretnost. Mož s korenito izobrazbo stare avstrijske šole je zalagal jugoslov. časopis "Naša Sloga", nato pa vse do svoje smrti "Protest" s temeljitimi članki. Nasproti Slovincem je bil vedno zelo prijazen. V njem so našli vedno polno razumevanje in podporo za vse, kar je bilo mogoče.

Biv. izselj. duhovnik g. Janez Hladnik ga je obiskal nekaj dni pred smrtjo.

Pogreb pok. dr. Dominikoviča je bil v petek 14. decembra t. l.

Naj v miru počiva!

poznajo mnogi vodilni politiki na zapadu danes. Slovenci smo bili med prvimi, ki smo začeli komunizem znanstveno pobijati, ki smo se zoper njega organizirali in začeli z njim krvavo borbo, ko so mu navni zapadnjaki še nasadali."

Naj te kratke misli zadoščajo, da vidimo, kako je pok. dr. Janko Kralj sodil o slovenski zrelosti.

Danes — po sedmih letih smrti tega velikega slovenskega moža, čigar duša naj v miru počiva — moremo ob pogledu na naš narod doma in v emigraciji reči: "Bog daj, da bi se še v bodoče tako držali kot se držimo sedaj, tako, da bodo tudi o nas lahko rekli, da smo v najusodnejših časih slovenske zgodovine pokazali veliko zrelost!"

Sm. R.

URUGUAY: Nedeljski plebiscit v Uruguayu, ko so volilci glasovali ali za sedanji predsedniški sistem vladavine ali pa za sistem vrhovnega devet članskega vladnega odbora (kakor v Švici). Je dal naslednje rezultate: od 1,158.939 vpisanih volilcev je glasovalo za prvi 168.472, za drugi pa 195.758. Uruguay bo tako imel odslej namesto predsednika devet članski vladni odbor. Zanimanje je bilo majhno, saj je volila komaj četrtina upravičencev.

ANGLIJA: Anglija bo potrebovala 600 milijonov dolarjev za preprečitev finančne krize v prihodnjih šestih mesecih.

Bivši laburistični min. Dalton, je v zvezi s ponovno nemško obožitvijo dejal naslednje: "Zdi se, da bo ponovna obožitev Nemčije v okviru skupne evropske armade manj nevarna. Moramo pa se vprašati, ali Nemčija s ponovno pridobljeno močjo ne bo nadvladala v tej vojski in jo prisilila k sodelovanju za dosego svojih lastnih ciljev".

NEMČIJA: Amer. komisar McCloy je izjavil, da "je nemško prebivalstvo, čeprav idejno naklonjeno zahodu, vendarle sito okupacije".

McCloy je pred wuertemberško badenskim parlamentom dejal, da "more vključitev nemške republike v evropsko skupnost nujno pripraviti, kajti če ne pride do ustvaritve te skupnosti, za katero je bilo narejenih že toliko žrtve, potem ne moremo od ameriškega ljudstva pričakovati, da se bo še nadalje zanimalo za bodočo usodo Evrope."

GRČIJA: Vrhovno sodišče je odločilo, da se desetim poslancem, članom demokratske fronte (komunisti), odvzame poslanski mandat.

PERZIJA: V velikih spopadih med komunisti in nacionalisti so slednji porušili vse komunistično navdahnjene tiskarne, prav tako pa tudi zažgali "Mirovno palačo", sedež kom. aktivnosti.

Perzija je poslala vsem zahodnim državam ultimatum, v katerem jih poziva k takojšnjemu nakupu petroleja, sicer ga bo primorana prodati kateremu koli kupcu. "Kateri koli kupci" so: ZSSR in njeni sateliti.

ITALIJA: Kom. poslanec Francesco Moranino, ki je lani zbežal v ZSSR, je bil v odsotnosti obtožen umora več uporniških patriotov in njih žena v letu 1944/45.

EGIPT: Kljub povečanemu delovanju egiptovske guerille in številnim demonstracijam so USA preko svojega poslanika ponovno pričele akcijo za mirno ureditev spora med Anglijo in Egiptom.

Koledar in zbornik Svobodne Slovenije za leto 1952 je najlepše božično in novoletno darilo. Obdarujte z njim svoje znance in prijatelje tu med nami v Argentini, še večje veselje pa boste napravili z njim vsem tistim svojim rojakom, ki žive osamljeni po kalih drugih državah in kontinentih!

Stane samo 35 Pesov.

Recitacijski večer Balantičeve družine

Najpomembnejši vsakoletni kulturni nastop je gotovo tradicionalni recitacijski večer Balantičevcev. Po pomembnosti se je mogel vsaj dozdaj primerjati z njim samo še vsakoletni izid zbornika-koledarja Svobodne Slovenije, ki prinaša še več, a ni namenjen za uživanje enega večera. Do zadnjega so se naši ljudje pomembnosti tega večera zavedali. Zadnje soboto je prišlo pa vsega 24 ljudi, včevši 5 recitatorjev in 4 avtorje, katerih dela so se brala. Smo mislili, da so duhovne obnove ljudi odvrnile. Kaj še! Pri Marianistih jih ni bilo niti toliko, kot tu, v S. Martinu nekaj malega več. Vreme tako pripravno, da bolj biti ne bi moglo. Prireditev se je vršila v največji slovenski naselbini, v bližini sedeža dveh gledaliških družin, pevskega zbora, zbirališča fantov itd. Ne najdemo nobenega opričišča.

Ta recitacijski večer tako po vrednosti izvajanih del kot po kvaliteti izvajanja ni zaostajal za nobenim dosedanjim. Aplavz po posameznih točkah bi dal sklepati na več kot največ 23 parov rok. Tem ljudem, ki so tako iskreno dojele vrednote tega večera, pisati oceno bi bilo odveč. Da bi jo pisal tistim, ki jih iz nemarnosti ni bi-

Tudi Eden se bo v Parizu sestal z egiptovskimi delegati.

TUNIS: Visoki komisar za Tunis Franco Perillier je bil z odlokom franc. vlade odstavljen, češ da se je preveč zavzemal za koristi tuniškega prebivalstva in preveč glasno priporočil njih popolno samostojnost.

LIBIJA: V torek, 18. t. m. je bila proglašena nova samostojna država Libija s kraljem Mohamedom Senusijem, čigar prestolnica bosta Bengazi in Tripolis. Znani Glubb paša, bivši poveljnik Arabske legije, nekdanji angl. častnik, sadašji podanik Jordanije in velik strokovnjak za arabski svet, se bo v kratkem podal v Libijo v svrhu organiziranja libijske armade.

PALESTINA: UNO komisija za ureditev spora med Izraelom in Arabskimi državami je objavila popoln neuspeh v svojih naporih.

Mladinska knjiga "Naša beseda" je izšla v založbi "Svobodne Slovenije" skupno s koledarjem - zbornikom Svobodne Slovenije za leto 1952. Je to knjiga trajne vrednosti. Nobene slovenske družine v svetu naj ne bo brez nje. Starši, fantje in dekleta, ki si pripravljate družinsko ognjišče, sežite po njej! Stane samo 15 Pesov. Obdarujte z njo slovenske otroke za božične praznike!

Društveni oglasnik

Pisarna Društva Slovencev bo zaprta na božični dan 25. decembra in na Novo leto 1. januarja.

Društvena kuhinja bo za božični dan pripravila kosilo le za tiste goste, ki se bodo za to prijavili v nedeljo 23. decembra t. l.

CERKVENI OGLASNIK

Polnočnica za Slovence na področju Velikega Buenos Airesa bo tudi letos v spodnji cerkvi Santa Rosa, Pasco 430. Med mašo bo pevski zbor "Gallus" pel slovenske božične pesmi. Od pol enajste ure dalje bo prilika tudi za spoved.

Na Božič bo na Belgrano ob 10.15 uri slovesna peta sv. maša.

Zahvalna pobožnost za Slovence in zadnjikrat skupen prejem svetletnih odpustkov za Slovence bo v nedeljo 30. decembra ob štirih popoldne v župni cerkvi v Ramos Mejia. — Sv. spoved je treba opraviti vsaj 31. dec., s katerim se sveto leto zaključuje.

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI

Družabna Pravda, December 1951. Vsebina: Pojdimo v Betlehem (M. L.); Gospodova molitev — naša molitev (Mgr). Ustanovna listina srednjeevropske federacije krščanskih strokovnih zvez; Družabna zavednost (Janko Hostnik); Država in stanovska uredba (Dr. I. Ahčin); Beseda o družini (Rudolf Smersu); Nastanek programa stanovske ureditve Slovenije (Milan Majnik); Ob zaključku našega leta (France Žužek).

ARGENTINA

Na dan petroleja dne 13. t. m. je govoril predsednik gral Peron vsemu delavstvu v petrolejski industriji. Naglašal je, da je vlada v tem letu izpolnila vse obljube, ki jih je dal lansko leto on osebno in izvedla vse načrte za razširitev petrolejske industrije. Ideal vlade je in ostane in ga bo vlada tudi uresničila, da bo Argentina v kratkem lahko sama proizvajala toliko petroleja, da bo krila vse domače potrebe. Isto velja za premost in železo. Za dosego cilja pa je potrebna samo volja vseh, da se to čimprej izvede.

V Bs. Airesu so pred dnevi zaključili tretjo Vseameriško konferenco za zdravljenje gobavosti. Udeležence kongresa je ob zaključku sprejel gral Peron ter jim je govoril o sanitetni službi svoje vlade. Med drugim je navajal, da je ob nastopu svoje vlade zatekel v Argentini 10.000 zdravnikov, ki pa niso bili razdeljeni po potrebi krajev, pokrajin in prebivalstva. Danes jih je še vedno premalo. Zatekel je tedaj tudi min. za kmetijstvo in zdravljenje živinskih bolezni ni pa bilo min. za narodno zdravje, kakor obstoja sedaj. Navajal je zatem vse ukrepe, ki jih je vlada izdala za zboljšanje sanitetne službe in ljudskega zdravja. Problema gobavosti v Argentini dejansko sedaj ni, ker jih je v celi republiki samo 8.000, katere zdravijo po najmodernejših metodah.

Zdravstveno stanje Eve Peron se stalno zboljšuje. Po cerkvah so pa še vedno prošnje maše za njeno popolno ozdravitev.

V La Plati bodo zgradili novo palačo za medicinsko fakulteto. Poslopje bo stalo 17 milijonov Pesov.

Smučarski oddelki argentinske vojske so pred dobrim tednom dvakrat dosegli vrh kraljice Andov Aconagua, ki je 7.021 m. visoka. Obe skupini sta ob tej priliki tudi zboljšali telefonsko linijo med Plaza de Mulas in planinskim zavetiščem Plantamura.

Državni pravdnik je odredil aretacijo nekaterih civilnih oseb, ki so bile zapletene v poskus revolucije dne 28. septembra t. l. za zrušenje sedanjega zakonitega stanja.

V gledališču Colón so pred dnevi izročili sablje novim častnikom. Navzoč je bil pri slovesnosti tudi predsednik republike gral Perón, ki je imel na nove častnike vzpodbuden rodoljuben nagovor o vzvišenosti vojaške službe.

V argentinsko področje Antartide je pred dnevi odplula iz Bs. Airesa skupina vojnihih ladij. Ob slovesu so bile navzoče visoke državne oblasti.

Ravnateljstvo drž. žel. FCNGB Mitre je radi velikega navala potnikov na vlake te železnice odredilo, da bo v bodoče vozovnice za to progo izdajalo na ime potnika in vozovnica ne bo prenosna. S to odredbo hoče preprečiti spekulacijo z vozovnicami v letni in jesenski sezoni.

V baziliki sv. Frančiška v Mendozi so pred dnevi položili k večnemu počitku v mavzoleju urne s posmrtnimi ostanke sorodnikov Osvoboditelja Grala San Martina.

Na mehaničnih stopnicah podzemskih železnic v Bs. Airesu se na 15 milijonov potnikov ponesreči en potnik. To statistiko je objavilo ravnateljstvo podzemskih železnic v zvezi z zadnje nesrečo na mehaničnih stopnicah na Palermo.

V Buenos Aires bo prihodnje dni prispel prvi nemški veleposlanik po 2. svet. vojni Herman Terdenge s 17 sodelavci.

Bilanca centralne uprave buenosaireske občine je 30. nov. izkazovala višek nad 438 milj. Pesov.

LEPE NAGRADE

kot n. pr. škatljico barvastih svičnikov, kolekcijo zvezkov, ilustrirano knjigo Martin Krpan, knjigo Mali lord, vse koledarje Svobodne Slovenije za leta 1949, 1950, 1951 in 1952, knjigo "Naša beseda" in še marsikaj drugega bo uredništvo Koledarja-zbornika Svobodne Slovenije razdelilo med tiste otroke, ki bodo pravilno rešili uganke v mladinskem delu Koledarja, in ki bodo izžrebani. Za dodelitev nagrad pridejo v poštev samo rešitve sledečih uganek:

Odbiralnica, Čarobni kvadrat, Poštnica, Planine in Hodniki.

Uredništvo bo sprejemalo rešitve do 29. februarja 1952.

M. M.

Novice iz Slovenije

PROTILETALSKE ZAŠČITNE VAJE IN POSKUSNI ALARM OB PROSLAVI 50 LETNICE SALEZIJANSKEGA JUBILEJA NA RAKOVNIKU

Proslava petdesetletnice delovanja salezijanskih ustanov v Sloveniji je bila v nedeljo 21. oktobra na Rakovniku silno skromna in preprosta, a vendar prisrčna in domača. Bila je združena s posvečenjem dveh salezijanskih novomašnikov Egidija Dolinarja in Stefana Zerdina. Marijino svetišče na Rakovniku je bilo lepo okrašeno in razsvetljeno. Komunisti so storili vse, da bi obseg proslave zmanjšali, če že ne popolnoma preprečili. Zato so dopolnili protiletalske zaščitne vaje in poskusne alarme, tako da od 8.—11. ure nihče ni mogel nikamor. Tako se je pom. škof g. Vovk lahko podal šele ob pol dvanajstih peš proto Rakovniku. Slovenost v cerkvi se je pričela radi tega šele ob pol eni uri pop. in je trajala poldrugo uro. Ob treh je bilo kratko kosilo, ob pol štirih pa že blagoslov in slavnostni govor. Pom. škof g. Vovk je imel dva govora. Med mašo je v govoru poudarjal pomen vzgoje duhovniških poklicev, pri večernicah pa je govoril o splošnem delovanju Salezijanske družbe na vzgojnem, dobrodelnem in apostolskem polju ter o velikem širjenju češčenja Marije Pomočnice. Salezijance je pozival naj se ne strašijo nobenih težav. Kakor doslej jih bo tudi v bodoče, če ji bodo ostali zvesti, varovala Marija Pomočnica. Zato se Bogu in Mariji zahvaljuje za vse milosti in dobrote teh 50 let delovanja salezijancev med Slovenci.

Po njegovem govoru je po cerkvi zadonela zahvalna pesem. Za zaključek pa sta novomašnika, ki sta skupaj s kanonikom dr. Pogačnikom in dr. Arnejcem asistiral škofu, podelila vsem novomašni blagoslov.

Praznika se je udeležil tudi g. Ivan Petrovšek, edini še živeči član ene salezijanske skupine, ki je prva prišla 23. novembra 1901 na Rakovnik. Predstojniku redovne province, inšpektorju Ivanu Spanu, ki že nad 15 let vodi jugoslov. salezijansko inšpektorijo, so ob tej priliki poslali čestitke številni prijatelji salezijancev iz Jugoslavije in tujine. Iz tujine predvsem dr. P. Tirone in dr. Frane Walland, oba biv. rakovniška ravnatelja in provincialna predstojnika. Pristrčno pismo je poslal tudi nedavno umrlí vrhovni predstojnik Salezijanske družbe s sedežem v Turinu dr. Peter Ricaldone. V njem med drugim pravi: "Izrekam najglobljo hvaležnost cerkvenim in državnim oblastem, dobrim sodelavcem in dobrotnikom, ki so velikodušno pomagali pri razvoju naših ustanov. Naj dodeli nebo, da bi mogli dragi sobratje, ko se razpršijo oblaki, še z večjo gorečnostjo množiti že tako obilno žetev, ki se jo v preteklih letih zbrali v potu in trudu in da bi ostali vedno na višku, kar se tiče idealov in delavnosti našega očeta. Sv. Janez Bosco naj bo vedno z Vami in naj vas tolaži s svojim pogledom, naj vas vzpodbuja in blagoslavlja".

Komunisti so nenadkriljivi mojstri v svoji birokraciji. To ugotavljajo celo v svojem ljb. listu, v katerem beremo dobesedno tole:

"Dolga in lepa je cesta, če se napotiš z Bleda proti Radovni in naprej v Krmo. Toda ko se mi je posrečilo ustavit kamion, sem se kar zadovoljen oddahnil. Zlezel sem na vrh cepanic in se tako pripeljal na dvorišče tovarne "Kreda". Delavci so kar hitro raztovorili do vrha naložen kamion, toda kaj nato so začeli kamion spet nakladati z drvni, cepanicami iz skladišča, do katerega je drva dovažala žičnica. Začuden sem vprašal soferja, kam bo peljal ta drva. Prostočasno mi je odgovoril, da na Bled. "Ja pa odkod ste pripeljali malo prej drva?" — "Z Bleda." Nisem vedel, ali sem nor ali sanjam. Toda po nadaljnjih poizvedovanjih sem izvedel od merodajnega moža iz "Krede", da je tovarna zaprosila lesno - industrijsko podjetje Bled, da jim odstopi drva, katere dovažajo žičnica do tovarne. Toda lesnoindustrijsko podjetje jim je prošnjo odbilo in jim nakazalo drva v Boh. Bistrici, Soteski ter na Pokljuki, od koder jih sedaj vsak dan dovažajo avto v Radovno. Da pa bi bili kamioni polno izkoriščeni, pa odvažajo drva izpred nosa tovarne na Bled. Tako bo morala tovarna "Kreda" prevoziti iz Boh. Bistricice, odkoder je 40 km, in Soteske — 23 km ter iz Pokljuke 20 km 600 kub. metrov drv, čeprav enaka drva dovažajo

žičnica pred nos tovarne. Pa še naj kdo reče, da to ni "vzorno gospodarjenje".

Umrli so: V Ljubljani: Anton Costič, polic. stražnik v p., s. Venceslava Kurbel, iz družbe Hčere božje, Minka Merala, roj. Reven, Ignacij Koderman, upokojenec, Valentin Bulc, uslužb. Tobačne tovarne, Marija Jaklič, roj. Peček, Bogomir Fischer in Ivana Fatur, roj. Leskovec na Rakeku, Marija Hrovatin, roj. Kos v Borovnici, Martin Mlakar, rudniški upokojenec v Mokronogu, Marija Černivec v Preski, Rok Vergel, upokojenec na Jesenicah, Fortunat Pičulin, carinik v Sežani, Angela Prijatelj v G. Radgoni, Mihael Pik, v. polic. stražnik v p. v Celju, Alenka Vovk v Svetinjah, ing. Jan Vanek v Mariboru in Pavla Česenj, s. Lucija v Št. Vidu nad Ljubljano.

V ljb. listu beremo, da pod komunisti znajo v Ljubljani tudi takole stree ljuden: "V poslovalnici "Peciva" v Ljubljani na Tržaski cesti 24 sta si dva uslužbenca izmislila čudne načine postrežbe. Ko bi morala zadnja štruca belega kruha priti v roke najbližjemu v vrsti, jo je uslužbenec vrgel v zrak, češ kdor jo ujame, tistega naj bo. Ko je štruca padla na tla, je vajo z njo še enkrat ponovil in neka žena je štruco srečno vlovila in plačala. V drugem primeru čudne postrežbe pa je bilo takole: Gospodinja plača hlebec, uslužbenka, ki je menda to prezrla, pa zahteva plačilo še enkrat. Prizadeta in tudi drugi opozarjajo, da je kruh že plačan, a ker uslužbenka ne verjame, ga gospodinja plača še enkrat. Prodajalka potem zadovoljna zakliče vsem v prodajalni: "Torej ste videli, da me je hotela oslepiti!"

Slovenci v Argentini

Buenos Aires

PRVO SVETO OBHAJILO

naših otrok 14. dec. t. l. je bilo tudi letos v župni cerkvi v Ramos Mejia. Kljub malo zgodnji uri (ob 7. uri) se je zbralo k temu pomembnemu dogodku lepo število odraslih, ki so zasedli v cerkvi vse prostore. Točno ob osmi uri je prišel v spremstvu č. g. Kalana in učiteljstva v cerkev spredov prvoobhajancev: 5 deklic in 17 dečkov. Zasedli so zanje pripravljene, lepo pogrnjene in s cvetlicami okrašene klopi v sprednjem delu cerkve.

Sv. mašo je daroval č. g. Jurak, ki je imel pred sv. obhajilom tudi lep in vzpodbuden govor prvoobhajancem, pa tudi njihovim staršem.

Med sv. mašo je prepeval Ramoški mladinski pevski zbor pod vodstvom gđ. Anice Šemrov, ki je prav za to priliko naštudirala Kosijevo "Mladinsko sv. mašo".

Po sv. maši je prvoobhajance v župniški dvorani pogostilo Društvo Slovencev, ki je pravtako gmotno podprlo zadnjo prireditev na Mladinskem dnevu.

RODITELJSKI SESTANEK

dne 16. dec. t. l. v Ramos Mejia je zbral lepo število staršev in ostalih odraslih, ki se zanimajo za vzgojo naših otrok. Po cerkvenem opravilu so se starši in otroci zbrali v župniški dvorani. Zbor mladih pevcev in pevk je zapel nekaj

SILVESTROVANJE SLOVENCEV NA PRISTAVI V MORONU

bo 31. decembra t. l. Začetek ob 19. uri popoldne, konec ob eni uri. Najprej bo slovesna otvoritev Pristave, nato sledi pester program, pripravljen za silvestrovanje. Poskrbljeno bo za vsakovrstne jestvine in pijačo.

Dohod na Pristavo s postaje Moron: Tri kvadre na desno (gledano v smeri vlaka proti Lujanu) do ulice L. N. Alem, po tej ulici na levo tri kvadre do tovarne "Tintoreria Moron" in od nje dalje čez most še tri kvadre po isti ulici, ki se nalahno vzpenja. Na koncu tretje kvadre stoji na desni strani običajni poštni nabiralnik. Ob tem nabiralniku je treba zaviti na desno v ulico Monte. Sredi druge kvadre leži Pristava. Ulica Monte je netlakovana, od železniške postaje do omenjenega nabiralnika pa je cesta betonirana.

Vabi
Društvo Slovencev

M. M.

KOLENDAR-ZBORNIK 1952

1

Dolga je pot od koledarja — pratike do koledarja-zbornika. Pri nas Slovencev je trajala več stoletij, saj smo že v poznem srednjem veku imeli prve slikane pratike. Vmes je bil koledar-priročnik: Mohorjev, pozneje Slovenčev in Jutrov in Vodnikove pa Cankarjeve družbe. To so bili nekakšni splošni priročniki za vse dnevne potrebščine, s poljudnimi razlagami svetovnih novosti in neizogibnimi vremenskimi vražami. Priključili so se jim še specialni koledarski priročniki: dijaški, misijonski, trgovski itd. Pa tudi slovenski zbornik, almanah ima že častitljivo starost: kmalu bo 200 let od Devovih "Pisanic" in 120 od "Kranjske Čebelice"; potem so sledili zborniki "Slovenske matice" in nato zborniki učenih razprav na univerzi in akademiji. Dolga je vrsta vseh vmesnih členov od pratike do zbornika in ta dva krajna pola še nimata nič skupnega, več; vse skupno je v vmesnih členih.

Koledar je bil pri nas združen s prelepim izrazom knjižnega daru. Koncem leta, v pozni jeseni je prišel ta knjižni dar v hišo, poleg koledarja - priročnika vedno še nekaj drugih knjig. Prihod Mo-

horjevega ali Vodnikovega knjižnega daru je bil uvod v najlepši čas slovenske družine, v tisti čas okoli Božiča, ko je bila posebno na kmetih družinska skupnost najmanj motena po dnevnih opravkih. Božični knjižni dar je prelep kos slovenske narodne tradicije, spada k njej kot velikonočni žegen ali potrkavanje na lepo nedeljo. In še nekaj je bil posebej Mohorjev koledar: vez med vsemi Slovenci od somboteljske do videmske škofije in do onih onstran morja.

Četrtrič je letos izšel v založbi "Svobodne Slovenije" naš koledar-zbornik in prihaja v naše hiše kot knjižni dar, sam ali v družbi še ene ali dveh knjig, mladinske "Naše besede" in Debeljakove pesniške zbirke "Poljub". Res, dragocen je ta knjižni dar, da dostikrat v lepih, starih časih naše založbe niso zmogle kaj podobnega. Če pa upoštevamo še to, da so imeli doma knjižni darovi skoraj vedno tudi nekaj navlake, ki ji pravimo "kič", potem je naš letošnji knjižni dar skoraj edinstven, kajti ves je polnovreden. Pri tem je treba pa takoj pristaviti, da to branje ni težko umljivo; vsak odrasel misleč človek bo

lahko s polnim razumevanjem in užtkom prebral vse; za otroke je pa še posebej in zelo obilno poskrbljeno.

Zbornik nudi vrsto člankov, ki morajo zanimati vsakega izseljenca, zlasti političnega begunca. V tem delu je knjiga še vse mogočnejša vez med Slovenci na vsem svetu kot je bil včasih Mohorjev; veže jih vse od Aljaske in Koreje do Avstralije in Ognjene zemlje z onimi na Koroskem, v Italiji in na Tržaškem in z usodo najnesrečnejših za železno zaveso. Članki so pa deloma tudi prisrčna vez med bralci in onimi ljudmi, ki jim je narod zaupal svoje zastopstvo, in med onimi, ki so po božji volji pastirji naših duš. Poleg teh člankov pa nudi zbornik še vrsto črtic, novel, povesti in pesmi, pa lepo število slik. Koledarski del je letos omejen na kalendarij v najožjem pomenu besede, ki ga spremljajo le naslovi nedeljskih evangelijev in izreki velikih borev za svobodo.

2

Članke bi zaradi lažjega pregleda obširne snovi razdelil v knjižno spremljajoče poslanice, načelne članke, življenjepise, politične članke in članke o našem kulturnem delu v preteklosti in sedanjosti.

A. Pod naslovom "Namesto uvoda" podajajo uredniki svoje misli, ki so jih vodile pri sestavi knjige in dajejo pri-

slovenskih pesmi, vmes sta bili še dve deklamaciji.

Po kratkem prizoru je bilo predavanje g. Štancarja, kateremu je sledila živahna debata. Vsa prireditev je dokazala, da so starši željni takih sestankov, ki naj bi v bodoče postali stalni. Prirediteljem čestitamo!

OSEBNE NOVICE

Duhovniški spremembi. Rev. Ciril Milavec, ki je doslej služboval v Baradero je prestavljen v Moron na področju Velikega Buenos Airesa. Na njegovo mesto v Baradero pa je imenovan novomašnik g. Lojze Legan.

† Johana Rožnik, roj. Sitar. Iz Slovenije je prišlo sporočilo, da je v Gornji Radgoni po večletnem trpljenju v 86. letu starosti 23. nov. t. l. umrla ga. Johana Rožnik, roj. Sitar. Pok. je pod komunisti veliko pretrpela. L. 1945 so jo z lastnega doma v Rožni dolini pregnali in jo prepeljali v Gornjo Radgono. Pokopali so jo ob veliki udeležbi ljudi v nedeljo 25. nov. na gornjeradgorskem pokopališču. Pok. zapušča v Argentini hčerko Marijo, poročeno Petrič, zeta, vnukinje in vnuke ter ostalo sorodstvo. Vsem izrekamo iskreno sožalje, pokojna pa naj počiva v miru v domači zemlji.

Iz Kaira v Egiptu je prispela v Buenos Aires 13. t. m. gđ. Ivanka Kralj, doma iz Dornberga. Iz Italije je dopotovala v Buenos Aires 9. novembra gđ. Frančiška Jurjevčič, doma iz Laz. Naselila se je v San Justo pri svojih sorodnikih. Iz Nemčije pa sta prišla v Buenos Aires g. Jože Rupnik in gospa Ljudmila Rupnik. Nastanila sta se v Palomarju.

Lanús

To nedeljo smo imeli birmo. Prvič je stopil v našo cerkev škof in delil zakrament svete birme v njej. Delil ga je pomožni škof Msgr. dr. Enrique Rau ob asistenci našega župnika č. g. Janeza Hladnika in č. g. Oreharja in Juraka in enega p. frančiškana. Pri birmi je

Pregled glasbenega dela svobodnih Slovencev v l. 1950-51

(Od oktobra dalje)

Dve splošni značilnosti glasbenega udejstvovanja delita tudi pregled glasbenega življenja v preteklem letu (od oktobra 1950 naprej) v dva dela: na eni strani delo poklicnih glasbenikov, na drugi starni pa ljubiteljsko udejstvovanje, v prvi vrsti zborovskega petja.

Poleg naših že znanih in priznanih umetnikov, katerih delavnost se je razvijala v smeri poklicnega dela, pretežno na področjih, kakor jih navaja lanskoro poročilo, je bilo opaziti tudi mnogo obetajočo rast mladih in nadarjenih glasbenikov. Gđ. Ančica Kraljeva in g. Anton Soler imata brez dvoma vse pogoje, da postaneta odlična klavirska umetnika. Sodeč po kritikah ob priliki koncertov g. Solerja je mladi pianist ne samo prepričal o resnosti svojega dosejanega dela, marveč tudi o možnosti pravega umetniškega razvoja. Končna sodba pa bi bila seveda preuranjena saj jesen ne prinaša cvetja in pomlad ne sadu. Č. g. Mirko Renar pa se uveljavlja s svojim resnim glasbenim delom na zavodu St. Michael College v Toronto

bilo 247 otrok. Nato je pa bila počastitev visokega cerkvenega dostojanstvenika v dvorani. G. škofa je pozdravilo tudi slov. zastopstvo.

Mendoza

Akademijo na čast Brezmadežni je priredila mladina 8. decembra. Pripravila se je nanjo s tridnevnic. Popoldne so bile pri Maristih pete litanije in akademija. Program si je zamislil in ga tudi režiral g. Rudi Hirschegger. Za uvod je dušni pastir govoril o dogmi, nato so sledili recitirani prizori in živa slika Oznanjenja. Med petjem Magnificat sta dva fanta prinesla Marijin kip na oder. Drugi del je obsegal deklamacije, govorce in pesem — vse izpoved idealne mladine. V tretjem delu pa je skupina deklet izvajala simbolično vajo, ki jo je g. Plahuta spremljal s petjem "Morske Zvezde". Prireditev je vse navzoče napolnila s plemenitimi čustvi.

Izlet v Tunuyan je pripravil odsek SFZ 9. dec. pop. Ni zmanjkalo pesmi vso dolgo pot tja in nazaj, ko je natrpan velik omnibus dirjal z mendoškimi Slovenci pod zelenimi oboki celnih drevoredov in potem preko žalostne pamppe ob vnožju Kordiljer proti rodovitnemu Tunuyanu, kakih 85 km daleč. Naigrali in naskakali smo se po zeleni trati in v senci alamovih dreves. Pečenega jarca in polno drugih jestvin in pijačo je preskrbel šef tunuyanske elektrarne g. Florijan Hafner, ki se je s svojim strokovnim znanjem in z dobrohotnim značajem zelo prikupil okoliškim prebivalcem. Obiskali smo ob odhodu tudi župno cerkev. Na izletu je bil tudi dušni pastir Malenšek in pridružil se je v Tunuyanu še tamošnji kaplan, mladi simpatični ukrajinski gospod Bazilij Wynnyczuk. Stari in mladi udeleženci so bili z izletom zadovoljni. Ob razhodu so se dekleta fantom zahvalila za njih povabilo in obljubila, da bodo v bodočnosti tudi one kaj takega priredile.

(Kanada); Koncert, ki ga je vodil v gledališču Hart House (24. febr. 1951), je našel ugoden odmev v tamkajšnji kritiki.

Na področju glasbene vede je prof. Jože Osana očrtal filozofske temelje glasbene umetnosti v razpravi "Musica perennis", ki je izhajala v vseh štirih številkah prvega letnika (1951) znanstveno umetnostne revije "Vrednote".

Zborovsko glasbeno udejstvovanje pa postavlja glasbo v službo skupnosti, s tem da goji v prvi vrsti slovensko narodno in umetno glasbo. V službi tega smotra nahajamo zbere v New Yorku (Slovenski moški zbor in pevski zbor "Domovina"), v Clevelandu (pri fari sv. Lovrenca pevski sbor pod vodstvom g. I. Zormana), v Rochdale (Anglija), v Nizozemski, v Torontu (Kanada) pod vodstvom č. g. M. Renerja itd. Kakor razbiramo iz poročil je v njih izvedbi ob najrazličnejših prilikah zaživela slovenska narodna in umetna pesem kot blagi in davni ter vedno zaželeni spev drage domovine.

Narodni pesmi je posvetil pevski zbor (Nadaljevanje na 4. strani)

znanje svobodi, v kateri so mogli pisci povedati resnico. — Dr. Miha Krek napoveduje, da gremo "V sedmo hudo leto", a je poln vere v končno zmago, ker Slovenci poznamo svoje poslanstvo. — Prevz. škof dr. Gregorij Rozman piše: "Počasi se jasni. Širi se spoznanje, da izven Boga ni pravega miru. Vsakdo je dolžan prispevati k razjasnitvi te resnice, ki prinaša odrešenje."

B. Dr. Vinko Brumen je prispeval članek "Življenja je naloga", ki izdaja temeljito podkovanega vzgojeslovca. Namenjen je v prvi vrsti odrasli izseljenki mladini, ki ji daje pravilne napotke, kako naj se s pravo samovzgojo uveljavi v novem svetu, da si pribori polčlaj, ki mu pripada ob pravilni upora-

bi božjih darov. — Poznamo že prizadevanja g. rektorja dr. Alojzija Odarja za smotro usmeritev vsega izseljenškega organizacijskega življenja. Svoje gledanje na ta velevažni problem je strnil v jasno pisani razpravi Slovenska organizacija v izseljenstvu. Pisatelj črpa svoje nauke iz poznanja slovenskega organizacijskega razpoloženja v preteklosti in naših sedanjih potreb. — Predvsem žene bo zanimal sestavek ge A. K. Matič ali žena. Seveda ga bodo radi brali tudi možje, saj svetuje pisateljica ženam, naj ob preveliki skrbi za otroke ne omalovažujejo brige za moža. Dobra žena je pa že po naravni nujnosti vedno tudi dobra mati.

(Nadaljevanje v prihodnji števil.)

Kupi srečko tombole "Poderžajeva cerkev za slovensko semenišče", ki bo na praznik Sv. Treh kraljev. Imaš možnost zadeti lepe dobitke, obenem pa pomagaš slovenskemu semenišču v potrebi.

Srečne in blagoslovljene božične praznike želi vsem svojim cenjenim strankam

SANTER IJA y PAPELERIA

"SANTA JULIA"

VICTOR MARTINEZ 39 — CAPITAL

SLOVENCJI PO SVETU USA

Chile

Prisrčno voščim božične praznike vsem Slovincem v Argentini kot pravoslavni Srb, ki sem s Slovenci po čudnem naključju usode delil vse gorje na bojišču, zatem v koncentracijskih taboriščih in nazadnje sem med njimi tudi v emigraciji.

Mirko Popovič.

PRODAM V LANUSU

lepo stavbno parcelo 250 m².
Vprašati ustno ali pismeno
Reconquista 3390, Lanus (Este)

(Nadaljevanje s 3. strani)

"Gallus" v Buenos Airesu poseben koncert (29. aprila 1951) z geslom "N' mau čez izaro" ter dve radijski oddaji (Radio del Estado). Ob tej priliki in na pobudo vodstva zbora (dr. Julij Savelli) so nastali trije novi venčki narodnih pesmi (A. Geržinič — Sonce je za gorjo slo, J. Osana — Fantje na vasi, in D. M. Šijanec — Odmevi s koroških planin). Zbor je žel za svoje umetniško delo polno priznanje občinstva. -a -e

(Gornji sestavek je bil namenjen za objavo v Koledarju — zborniku Svobodne Slovenije za leto 1952. Žal ga tam nismo mogli objaviti, ker smo ga dobili prepozno.)

Avstrija

V imenu vseh Slovencev v begunskem taborišču v Spittalu želim srečne in blagoslovljene božične praznike in Novo leto vsem slovenskim rojakom v Argentini in drugod po svetu.

Mihael Burja,
slov. dušni pastir.

Avstralija

Vsem rojakom v Argentini in ostalim znancem po svetu vošči vesele in srečne božične praznike in Novo leto iz daljnje Avstralije.

Franc Robida.

Spanija

Odbor Zveze slovenskih katoliških visokošolcev želi v svojem in v imenu članov vesele božične praznike in srečno ter blagoslovljeno novo leto uredništva in upravi "Svobodne Slovenije".

Vesel božič voščimo tudi vsem Slovincem v Argentini.

OdborZSKV.

Sprejmite lepe pozdrave!

Lojze Lašič; predsednik.
Suško Pregel; tajnik

Išče se zakonski par za kinto v Las Tortugas, prav tako tudi sobosna kuharica. Oglasiti se v svrhu nadaljnjih informacij na

Tel. 658-2626

od 11 — 13 vsak dan

Vse naročnike "Svobodne Slovenije" prosimo, da poravnajo zaostalo naročnino. Za pošiljanje z avijonsko pošto stane 8 dolarjev, za pošiljanje z navadno pošto 6 dolarjev. Ista je naročnina tudi za leto 1952. Vse naročnike prosimo, da plačajo zaostalo in novo naročnino upravi "Ameriške Domovine" v Clevelandu za račun "Svobodne Slovenije".

OBVESTILA

Slov. dekliška organizacija vabi vsa slov. dekleta na svoj božični sestanek, ki ga bodo imela v nedeljo, 23. dec. ob pol štirih popoldne v Colegio Ana Janer, Juan B. Alberdi 2555. Vsa dekleta vabljeni. Tudi mlajše sestrice pripeljite s seboj.

Slovenska fatovska zveza vabi vse fante na svoj božični sestanek, ki je zlasti namenjen fantom, ki so tu brez svojih domačih. Sestanek bo v nedeljo 23. decembra ob petih popoldne (ne ob treh kot navadno!) v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejia. Pogovorili se bomo tudi o skupnem izletu v januarju. Vsi fantje vabljeni.

Frizerski salon "Vena"

PRVI SLOVENSKI V BS. AIRESU se vljudno priporoča vsem gospem in gospodičnam za cenjeni obisk. Trajna in vodna ondulacija, kakor tudi druga dela po Vaši želji in okusu.
Cene solidne
Obiščite nas v

Calle ERCILLA 6120
Iz Liniersa pridete s colectivom šte. 15 v petih minutah
VILI-VENA POTOČNIK

Vse rojake obveščam, da sem odprl krojaško delavnico. Priporočam se rojakom in jim voščim božične praznike in srečno novo leto.

Ivan Starič
Coronel Rauch 1301
Moron, FCNDFS

Vesele in blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto želi obiskovalcem in vsem rojakom
BRIVNICA - PARFUMERIJA
"Los Alpes"
Calle Drysdale 5614 (nasproti sole)
Carapachay, FCNGB

SE VENDE

toda clase de madera para techos, cemento armado y carpinterias.
Informes, 25. de Mayo 749/IV. of. 16
15—19 hs.

V globoki žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je dne 23. novembra ob pol deveti uri zvečer, previdena s svetimi zakramenti po dolgi mučni bolezni v 86. letu starosti mirno v Gospodu zaspala naša preljuba, dobra, blaga mamica, stara mama, teta in tašča,

gospa Johana Rožnik, roj. Sitar

K večnemu počitku so jo položili v nedeljo dne 25. novembra po pol-dvanajsti sv. maši na pokopališču v Gornji Radgoni.

Preč. gospod, ki jo je spremljal na njeni zadnji poti, je imel lep govor in naglašal, kako veliko je blaga pokojnica trpela in kako tiho in vdanost je prenašala bolečine. Veliko je tudi molila.

Pri pogrebu so ji peli.

Za vse njeno trpljenje naj ji bo Vsemogočni dober plačnik.

Vsem pa, kateri so blago pokojno poznali, jo tolažili v bolezni in jo spremljali na njeni zadnji poti: Bog povrni!

Priporočamo jo v molitev in blag spomin!

Žalujoči

hčerka Marija Petrič, zet, vnukinje in vnuki
ter ostalo sorodstvo.

Buenos Aires, Nebraska, Cleveland v USA, Tristach na Tirolskem, Ljubljana, Šenčur pri Kranju, Olševek, Bukovica-Sevnica.

Dotrpeli so naša nad vse ljubljena, srčno dobra mama, stara mama, sestra, tašča, gospa

Marija Grebenc, roj. Knavs

po hudem in dolgem vdanem trpljenju dne 17. novembra 1951. Blago mammo priporočamo v molitev in hvaležen spomin.

Ribnica, Litija, Trebnje, Osijek, Austria, Kanada, Lanus, dne 12. decembra 1951.

Ivanka in Jože Romé
in otroka

Marsikdo še ne ve...

...da je Kanada edina dežela na svetu, ki nima svoje narodne zastave.

...da je v USA dovoljeno uvažati brez carine katera koli umetniška dela in vse nad 100 let stare antične izdelke.

...da v Indiji kaže dnevno pijejo 300 ljudi.

...da je več komarjev v polarnih kakor v tropskih krajih, da so mrežice za lase nosile Kitajke že pred 3500 leti.

...da je Vatikan največja palača na svetu s 1000 dvoranami in kapelami.

Vesele in blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto želi vsem svojim odjemalcem

Janko Arušek

krojaški mojster

Luis Pasteur 851 - Evita, FCNGBM

Dopolnilo: V poročilo o mladinski akademiji Brezmadežni, ki smo ga objavili v zadnji številki je treba še vstaviti, da je dekleta naučila pevske točke gdč. Mimica Kopačeva, za otroško rajanje in prizor na odru sta pa mladino pripravila gdč. Šemrova in g. Mizerit.

"CASA BOYU" - urarna in zlatarna

OLAZABAL 2336
pol kvadre od Cabilda 2300
Tel. 76 - 9160

BOŽIČNA IN NOVOLETNA DARILA TRAJNE VREDNOSTI:

CASA BOYU Vam — kakor vedno — tudi tokrat nudi najboljšo izbiro ur. zlatnine, nakita, zapestnice, denarnice, pravega kristala, izbranega porcelana;

AVTOMATIČNE URE

vodilnih svetovnih znamk Cyma, Doxa, Record Watch Geneve, Unver, Hidalgo;

POSEBEN POPUST IN UGODNO PLAČEVANJE NA OBROKE

nuđimo našim slovenskim strankam, da jim tako olajšamo najsmotnejši način kupovanja.

VSA POPRAVILA UR IN ZLATNINE STROKOVNO IN ZANESLJIVO.

Ob sobotah popoldne in nedeljah se lahko zglasite tudi v našem stanovanju, ki je v isti hiši, Olazabal 2338, prvo nadstropje, dto. 5.

PAKETI PRISPEJO V 20 DNEH

Najboljše in najcenejše pakete pošilja v Slovenijo in Evropo sploh

"AMERICA"

Osebnost: AVENIDA BELGRANO 1323, BUENOS AIRES — Tel. 37-6904 — od 8. — 12½ in od 14½ — 20. ure.

Pismeno: CASILLA DE CORREO No. 3985, BUENOS AIRES

VIŠI PAKETI SO ZAVAROVANI!

VSAGO, TUDI NAJMANJŠO ŠKODO POVRNEMO V CELOTI.

KVALITETA PRVORAZREDNA!

I. Ti paketi prispejo že v 20 dneh:

Paket A:	Paket B:	Paket G:	Paket I:	Paket H:	Paket L:	Paket M:
½ kg kave 2 kg sladkorja 2 kg riža	2 kg kave 2½ kg sladkorja	2 kg kave 2½ kg riža	1 kg kave 2 kg sladkorja 2½ kg riža 100 gr popra v zrnju	1 kg kave 1 kg riža 2½ kg sladkorja 100 gr Ceylon čaja	½ kg kave 1 kg sladkorja 1 kg riža 1 kg masti 1 kg slanina 100 gr čaja	½ kg kave 1 kg sladkorja 1 kg riža 1 kg čokolade 1 kg kakaa 100 gr čaja
Cena \$ 85.—	Cena \$ 125.—	Cena \$ 125.—	Cena \$ 125.—	Cena \$ 115.—	Cena \$ 130.—	Cena \$ 145.—

Nadalje prispejo v roku 20 dni

sledede velike pošiljke:

Vreča 50 kg sladkorja	\$ 400.—
Vreča 50 kg riža	„ 380.—
Vreča 45 kg najboljših bele moke	„ 300.—
Vreča 63 kg moke iste vrste	„ 400.—

III. Dnevno odpošiljamo z letalsko pošto sledede zdravila:

10 gramov streptomicina	\$ 190.—
3.000.000 enot penicilina	„ 190.—
1000 tablet PAS	„ 500.—

Za Bolgarijo pri vsaki letalski pošiljki 60 Pesov več.

Opozorilo:

Pri naročilih blaga v vrečah plačamo prevoz do državne meje, za doplačilo prevoznine do zadnje železniške postaje prejemnika dodamo v paket enako vrednost v blagu (n. pr. riž), kar navadno predstavlja več kot dvakratno vrednost od vsote, ki jo prejemnik mora plačati ob prevzemu naročila. — To je praksa vseh agencij.

II. V roku 7 do 8 tednov prispejo

sledede naročila:

Štev. 1: 4½ kg sladkorja	\$ 45.—	Štev. 3: 4½ kg kave Santos	\$ 145.—
Štev. 2: 4½ kg riža	45.—	Štev. 4: 2 kg kave	100.—
Štev. 6: 9 kg sladkorja	85.—	Štev. 5: 2 kg kave	100.—
Štev. 7: 9 kg riža	85.—	Štev. 10: 20 kg (17 netto) svinjske masti	200.—
Štev. 8: 9½ kg kave	290.—	Štev. 12: 40 kg (38 netto) riža	300.—
Štev. 9: 19 kg kave	560.—	Štev. 13: 40 kg (38 netto) sladkorja	300.—
Štev. 11: 40 kg (38 netto) bele moke	220.—		

Kdor želi, lahko poljubno kombinira vsebino paketa. V tem slučaju plača za: 1 kg surove kave Santos: 33.—; 1 kg riža ali sladkorja: 14.—; 1 kg čokolade: 24.—; 1 kg kakaa: 20.—; 100 gr Ceylon čaja: 16.—; 1 kg svinjske masti: 20.—; 50 gr popra: 17.—; 1 kg pralnega mila: 14.—; Kombinirani paketi ne smejo biti manjši od 5 kg bruto.

Odpošiljamo tudi pakete, ki jih stranka sama pripravi in nam jih prinese. Za odpošiljatev takih paketov je treba plačati za paket do 5 kg teže: 60.—; do 10 kg: 70.—; do 20 kg: 80.—. Kdor pa želi pošiljati pakete po letalski pošti, plača za paket do 1 kg teže: 90.—. Za Bolgarijo 150.